

РАЗДЕЛ ВТОРИ
ИЗПОВЯДВАНЕТО
НА ХРИСТИЯНСКАТА ВЯРА

СИМВОЛИТЕ НА ВЯРАТА

171, 949

185 Който казва „Аз вярвам“, казва „Придържам се към това, което ние вярваме.“ Приобщаването ни във вярата се нуждае от една обща проповед, която да бъде общо правило и да свързва всички в едно изповедание на вярата.

186 Още от самото начало Апостолската църква изрази и предаде собствената си вяра чрез кратки и задължителни за всички формули¹. Но много скоро Църквата пожела също да обобщи най-същественото от своята вяра в органично свързани и учленени ръководства, предназначени предимно за желаещите да получат Кръщение.

„Това обобщение на вярата не бе съставено, за да се понрави на хората; но от цялото Писание бе подбрано това, което бе най-важно, за да се даде цялостното истинско учение на вярата. И както синаповото семе съдържа в едно съвсем малко зрънце множество филизи, така и тази вяра в малко думи крие цялото проникнато от благочестието познание, което се съдържа в Стария и Новия Завет.“²

187 Тези синтези на вярата се наричат „вероизповедания“, защото обхващат накратко вярата, която християните изповядват. Наричат се още „Кредо“ (Верую) поради това, че обикновено първата дума е „Аз вярвам“. Наричат се още „Символи на вярата“.

188 Гръцката дума *σύμβολον* означава отломка от нещо счупено (например печат), която се представя като знак за разпознаване. Счупените части са били поставяни една до друга, за да се удостовери самоличността на приносителя. Следователно символът на вярата е знак за разпознаване и общение на вярващите. *Σύμβολον* означава още състав, сбирка или сбито съдържание. Символът на вярата е сбор от основните истини на вярата. Оттук следва, че той служи като първа и основна отправна точка на катехезата.

1237
232

¹ Вж. *Рим.* 10, 9; *1 Кор.* 15, 3-5; и т.н.

² SANCTUS CYRILLUS HIJEROSOLYMITANUS, *Catecheses illuminandorum* 5, 12: *Opera*, v. 1, ed. G.C. REISCHL (Monaci 1848) p. 150 (PG 33, 521-524).

189 Първото „изповедание на вярата“ се прави по време на Кръщението. „Символът на вярата“ е преди всичко *Кръщелният* символ. Понеже Кръщението се дава „В името на Отца и Сина и Светия Дух“ (Мат. 28, 29), истините на вярата, признавани в Кръщението, се подреждат съгласно отношението им към трите Лица на Светата Троица.

190 И тъй, Символът се подразделя на три части: в първата част се описва първото божествено Лице и чудното дело на сътворението; след това второто божествено Лице и тайнството на Изкуплението на хората; накрая – третото божествено Лице, извор и начало на нашето осветяване³. Това са именно „трите глави на нашия кръщелен печат“⁴.

191 „Така разпределеният на три части Символ включва различни и в най-висша степен свързани постановления. Според едно сравнение, често използвано от отците на Църквата, ние наричаме тези постановления членове. Така както в нашите крайници има стави, които ги разчленяват и делят на части, по същия начин при изповядването на вярата бе дадено справедливо и обосновано името членения на истините, в които ние трябва поделно и по особен начин да вярваме.“⁵ Съгласно древното предание, потвърдено още от св. Амвросий, обичайно се наброяват *дванадесет* члена на Веруюто, символизиращи чрез числото на апостолите пълнотата на апостолската вяра⁶.

192 В течение на вековете, за да се отговори на нуждите на различните епохи, са били предложени многобройни изповядвания или символи на вярата: символите на различни древни и Апостолски църкви⁷, символът „*Quicumque*“, наречен на св. Атанасий⁸, изповядванията на вярата на някои известни събори (Толедо⁹, Латран¹⁰, Лион¹¹, Тренто¹²) или на някои папи като „*Fides Damasi*“¹³ или „*Credo populi*“

³ *Catechismus Romanus*, 1, 1, 4: ed. P. RODRÍGUEZ (Città del Vaticano-Pamplona 1989) p. 20.

⁴ SANCTUS IRENAEUS, *Demonstratio apostolicae praedicationis*, 100: SC 62, 170.

⁵ *Catechismus Romanus*, 1, 1, 4: ed. P. RODRÍGUEZ (Città del Vaticano-Pamplona 1989) p. 20.

⁶ Вж. SANCTUS AMBROSIUS, *Explanatio Symboli*, 8: CSEL 73, 10-11 (PL 17, 1196).

⁷ Вж. *Symbola fidei ab Ecclesia antiqua recepta*: DS 1-64.

⁸ Вж. DS 75-76.

⁹ CONCILIUM TOLETANUM XI: DS 525-541.

¹⁰ CONCILIUM LATERANENSE IV: DS 800-802.

¹¹ CONCILIUM LUGDUNENSE II: DS 851-861.

¹² *Professio fidei Tridentina*: DS 1862-1870.

¹³ Вж. DS 71-72.

¹⁴ *Sollemnis Professio fidei*: AAS 60 (1968) 433-445.

Dei“, написан от Павел VI (1968)¹⁴.

193 Никой от символите от различните етапи в живота на Църквата не може да се счита за надживян и безполезен. Те ни помагат и днес да постигаме и задълбочаваме отколе установената вяра чрез създадените от тях ръководства.

Измежду символите на вярата има два, които заемат особено място в живота на Църквата:

194 *Символът на апостолите*, наречен така, защото с право се смята, че е вярно обобщение на вярата на Апостолите. Той е древният Кръщенелен символ на Римската църква. Неговият огромен авторитет произлиза от следното: „Той е символът, съхраняван от Римската църква, където най-напред установи своето седалище апостол Петър, и чрез който Символ разкри общото възприемане.“¹⁵

242, 245
465

195 *Никео-Константинополският символ* дължи своето огромно значение на това, че е произлязъл от първите два Вселенски събора (325, 381). И до днес той остава общ за всички големи църкви на Изтока и Запада.

196 Нашето изложение на вярата ще следва Символа на апостолите, който представлява, така да се каже, „най-старият Римски катехизис“. Изложението обаче ще бъде допълвано от постоянни сравнения с Никео-Константинополския символ, често пъти много по-ясен и детайлизиран.

1064

197 Както в деня на нашето Кръщение, когато целият ни живот бе поверен „на правилото на вярата“ (*Рим. 6, 17*), да приемем Символа на нашата вяра, който дарява живот. Да произнасяме с вяра Веруюто означава да влизаме в общение с Бог Отец, Син и Свети Дух, означава още да влизаме в общение с цялата Църква, която ни предлага вярата и в лоното на която ние вярваме:

1274

„Този Символ е духовният печат... съзерцанието на нашето сърце и негова постоянна стража, той е несъмнено съкровище на нашата душа.“¹⁶

¹⁵ SANCTUS AMBROSIIUS, *Explanatio Symboli*, 7: CSEL 73, 10 (PL 17, 1196).

¹⁶ SANCTUS AMBROSIIUS, *Explanatio Symboli*, 1: CSEL 73, 3 (PL 17, 1193).

